

2. gr.

Á eftir orðinu „ípróttir“ í 3. gr. laganna komi: einkum sund.

3. gr.

4. gr. laganna orðist svo:

Í skólanum skulu vera fiskimannapróf 1. og 2. stigs.

4. gr.

5. gr. laganna orðist svo:

Til fiskimannaprófs 1. stigs útheimtis:

I. Stærðfræði (skrifleg):

1. Í reikningi: Kunnátta í fræðinni um heilar tölur, jákvæðar og neikvæðar, almenn brot, tugabrot, finna eina óþekkta stærð í jöfnu, þríliðureikning, einfaldan prósentureikning, veldi og rót, notkun logaritma.
2. Í flatarmálsfræði: Beinar línur, horn, þríhyrningar, ferhyrningar, hringurinn, flatarmál þríhyrnings, rétthyrnings og hrings.
3. Þríhyrningafræði: Þekking á grundvallaratriðum þríhyrningafræðinnar og á útreikningi flatra, rétthyrndra þríhyrninga samkvæmt henni.

II. Siglingafræði (skrifleg og munnleg):

1. Þekking á jarðhnettinum, lögun hans og stærð, bauganeti hans, breidd og lengd; kompáslínur og kompásstrik.
2. Þekking á kompásnum og notkun hans, á misvísun og halla (inklination), segulskekkju og hvernig hún er fundin með jarðlægum athugunum, á segulskekkjutöflum og stýristöflum.
3. Þekking á sjókortum, innihaldi þeirra og notkun.
4. Þekking á miðunartækjum, vegmælum og djúpmælitækjum; þekking á leiðarreikningi, drift og straumi; að setja stefnu skipsins og að finna stað skipsins í sjókortinu.
5. Þekking á dagbókarhaldi; kunna að finna, hvenær flóð verður og fjara.
6. Þekking á sextanti og notkun hans.
7. Þekking á meðferð og notkun helztu siglinga- og fiskileitartækja og annarra raftækja, sem notuð eru um borð í fiskiskípum.

III. Sjómennska (munnleg, skrifleg og verkleg):

1. Þekking á alþjóðlegum siglingareglum og neyðarbendingum, á bjargtækjum og notkun þeirra.
2. Þekking á hirðingu og meðferð á skipum, reiða og seglum, undirstöðuþekking á stöðugleika skipa; taliureikningur, almennar skipamælingar.
3. Að kunna algengustu hnúta, samsetning kaðla og víra, netaviðgerð og seglasaum. Gerð veiðarfæra og meðferð þeirra.

Auk þess er nemendum skylt að hlýða á fyrirlestra um fiskverkun og meðferð sjávarafurða.

IV. Íslenzka (skrifleg og munnleg):

Að læra íslenzka réttitun og undirstöðuatriði íslenzkrar málfræði, einkum þau atriði, er stuðla að stafsetningarkunnáttu. Að hafa lesið að minnsta kosti 50 bls. í 8 bl. broti í lausu máli og ljóðum. Efnið skal valið þannig, að nemendur læri sem flest orð og orðatiltæki, er að sjómennsku lúta. Nemendur skulu kunna nokkurn veginn lögskipaða réttitun og geta samið stutta ritgerð um efni, sem tilheyrir starfi þeirra, þannig að orðfæri sé sæmilegt og lesmerki rétt sett. Nemendur læri skýra framsetningu og réttan framburð íslenzkrar tungu.

V. Danska (munnleg):

Að hafa lesið og geta lagt út að minnsta kosti 75 bls. í 8 bl. broti í lausu máli.

VI. Enska (munnleg):

Að hafa lesið og geta lagt út að minnsta kosti 75 bls. í 8 bl. broti í lausu máli.

VII. Sjóréttur (skriflegur):

Að þekkja helztu lagaákvæði, er varða rétt og skyldur skipstjórnarmanna.

VIII. Heilsufræði (munnleg):

Að hafa fengið yfirlit yfir það helzta, er stendur í lækningabókum sjómanna, og sé einkum lögð áherzla á þessi atriði:

1. Hjálp í viðlögum við slysfarir og algengustu kvilla.
2. Sóttvarnareglur, sem skipum er skylt að hlýða.
3. Almennar heilbrigðis- og þrifnaðarreglur í skipum.
4. Þekking á notkun lyfja og tækja í lyfjakistu skips.

5. gr.

Á eftir 5. gr. laganna komi ný grein, sem verður 6. gr., og greinatala laganna breytist því til samræmis svo hljóðandi:

Til fiskimannaprófs 2. stigs útheimtist hið sama og til fiskimannaprófs 1. stigs og enn fremur:

I. Stærðfræði (skrifleg):

1. Í flatarmálsfræði: Marghyrningar, sporbaugur, rétthyrndur þríhyrningur, einslaga og samfalla þríhyrningar, uppdrættir og útreikningur flatarmáls einföldustu flata.
2. Í þríhyrningafræði: Sinus-regla um flata þríhyrninga.
3. Í rúmfræði: Útreikningur rúmtaks og þyngdar tenings og sívalnings.

II. Siglingafræði (skrifleg og munnleg):

1. Fyllri þekking á segulskekkju kompássins, kunna að finna segulskekkju með viks-athugun sólar, skyn á kompás-leiðréttingum.
2. Þekking á samdrætti og kunna að reikna stefnu og vegalengd milli tveggja staða með vaxandi breiddarmun og lengdarmun.
3. Þekking á leiðarþróun.
4. Þekking á himinhvolfinu og daglegri hreyfingu þess, á bauganetum þess, á að ákveða afstöðu himinhnatta, þekking á sólinni og hreyfingu hennar. Þekking á mælingu tímans og skiptingu hans. Kunna að finna ristíma og hvarftíma sólar.
5. Þekking á hæðarleiðréttingum sólar og að kunna að finna breiddina með athugun sólar í hádegisbaug.
6. Kunna að finna staðarlínu fyrir skipið og segulskekkju kompássins með hæðaraðferðinni.
7. Fyllri þekking á meðferð og notkun helztu siglinga- og fiskileitartækja og annarra raftækja, sem notuð eru um borð í fiskiskípum.

III. Sjómennska (munnleg og skrifleg):

1. Þekking á noktun alþjóða-merkjabókar og flöggum og þekking á ljós- og hljóð-morsemerkjum eftir Morse-stafrófi.
2. Skipamælingar og fyllri þekking á stöðugleika skipa. Áhrif skráfu og stýris.
3. Þekking í meðferð sjávarafurða, fiskverkun og fiskmati.
4. Þekking á almennri vinnustjórnun og vinnuhagræðingu.

IV. Íslenska (munnleg og skrifleg):

Að hafa lesið að minnsta kosti 100 bls. í 8 bl. broti í lausu máli og ljóðum. Fyllri málfræðiþekking og helztu atriði setningafræðinnar.

V. Danska (munnleg):

Að hafa lesið og geta lagt út að minnsta kosti 150 bls. í 8 bl. broti í lausu máli, einkum úr sjómannaamáli, geta talað dönsku nokkuð og kunna helztu málfræðiatríði.

- VI. Enska (munnleg):
Að hafa lesið og geta lagt úr að minnsta kosti 150 bls. í 8 bl. broti, einkum um sjómennsku, geta talað ensku nokkuð og kunna helztu málfraeðiatríði.
- VII. Sjóréttur (skriflegur):
Fyllri þekking en til fiskimannaprófs 1. stigs.
- VIII. Heilsufræði (munnleg):
Fyllri þekking en til fiskimannaprófs 1. stigs, einkum um næma sjúkdóma, samræðissjúkdóma og varnir gegn þeim.
- IX. Vélfræði (munnleg):
Einföldustu atriði mótorfræðinnar ásamt yfirliti yfir algengustu vélar, vindur og dælur, notkun þeirra, umhirðu og eldsneyti.
- X. Bókhald:
Að kunna það bókhald, er staðan útheimtir.
- XI. Nemendum er skylt að hlýða á fyrirlestra um veðurfræði og læra og skilja helztu tákni og skýringar á veðurkortum.

6. gr.

6. gr. laganna, sem verður 7. gr., orðist þannig:
Við burtfararpróf skal auk kennarans, sem prófar, vera einn prófdómari í hverri grein, og skipar ráðuneytið til þess sérfræðinga eftir föngum. Í fallgreinum skulu þó vera tveir prófdómarar.
Munnleg próf má halda í heyranda hljóði.

7. gr.

7. gr. laganna, sem verður 8. gr., orðist þannig:
Þeir, sem staðizt hafa próf við stýrimannaskólann, skulu fá prófskírteini, er sýni aðaleinkunn þeirra og séreinkunnir.
Prófskírteini við burtfararpróf skulu gefin út á íslensku og að minnsta kosti einu alþjóðamáli.

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

Þegar lögini um stýrimannaskólann í Vestmannaeyjum voru lögð fyrir Alþingi haustið 1964, voru þau að mestu sniðin eftir gildandi lögum um stýrimannaskólann í Reykjavík, þeim kafla þeirra, er fiskimannapróf varðaði. Lögini um stýrimannaskólann í Vestmannaeyjum gerðu þó ráð fyrir frekari þekkingu í meðferð og notkun nýrra siglinga- og fiskileitartækja. Verður þetta að teljast eðlilegt vegna tilkomu margs konar nýrra tækja í fiskiskipaflotanum, er óþekkt voru, er lögini um stýrimannaskólann í Reykjavík voru samþykkt árið 1955. Enn fremur gerðu lögini um stýrimannaskólann í Vestmannaeyjum ráð fyrir frekari þekkingu í meðferð sjávarafurða, fiskverkun, fiskmati og þekkingu á almennri vinnustjórnun og vinnuhagræðingu en ákvæði voru um í hinum eldri lögum um stýrimannaskólann í Reykjavík, þótt fræðsla í þessum greinum hafi án efa verið veitt þar, eftir því sem breyttar aðstæður um borð í íslenskum fiskiskipum kröfðust.

Á síðasta Alþingi var lögnum um stýrimannaskólann í Reykjavík breytt allverulega, einnig að því er fiskimannaprófið varðar.

Frv. það, sem hér er ræðir, er flutt til þess að samræma lögini um stýrimannaskólann í Vestmannaeyjum við þann kafla laganna um stýrimannaskólann í Reykjavík, er fjallar um fiskimannapróf 1. og 2. stigs. Eru 4. og 5. gr. þessa frv. að mestu samhljóða 5. og 6. gr. umræðra laga, eins og þau nú eru eftir þá breytingu, sem á þeim var gerð á síðasta alþingi, þó með nokkrum orðalagsbreytingum. Við III.

kafla 5. gr. þessa frv. (Sjómennska, munnleg og skrifleg) er bætt við tveimur liðum, 3. tölul.: „Þekking í meðferð sjávarafurða, fiskverkun og fiskmati“, og 4. tölulið: „Þekking á almennri vinnustjórnun og vinnuhagræðingu“. Þá eru í 5. gr. frv. fyllri ákvæði en áður var um, að nemendur læri skýra framsetningu og réttan framburð íslenzkrar tungu. Er þetta eðlilegt. Má telja, að fáum sé nauðsynlegri skýr framsetning á mæltu máli en einmitt skipstjórnarmönnum.

Verður að teljast eðlilegt, að lög beggja þessara skóla séu sem mest samhljóða að því er varðar inntökuskilyrði, námsgreinar og fræðslu við nám til fiskimanna-prófs 1. og 2. stigs, þar sem báðir þessir skólar veita hliðstæð réttindi, til skipstjórnar á fiskiskipum fyrir þá aðila, sem brottskráðir eru með tilskildum prófum.